

Tobaksarbejder i Karlslunde

Af Sigrød Pedersen

Sigrød Pedersen er født i 1910. Da hun blev enke i 1942 og stod som enlig mor med 3 små børn, tog hun arbejde som tobaksplanter og tobaksarbejder på Klintegården i Karlslunde. Her havde en grosserer Kragh fra København lejet en gammel lade, hvor kvinder fra egnen kunne få arbejde, hvis de ellers kunne tåle kulden. Men arbejdstilbud for kvinder hængte ikke på træerne, og Sigrød måtte tage, hvad der tilbød sig.

Jeg plantede tobaksplanter hos Johannes Petersen ude i Strandmarken, hvor Mariannevej nu ligger. Vi begyndte i 1940. Der var tobaksplanter på næsten hele hans 5-6 tdr. land. Vi gik og lugede, og om efteråret blev bladene høstet, og så kom de ud i Klintegårdens lade. Der stod vi og behandlede dem. Der kom tobak andre steder fra, bl.a. fra Fyn.

Det var kun én gang, der var tobaksplanter hos Johannes Petersen; det kunne vel ikke betale sig. Jeg kan huske en dag, da jeg og min nabo Lisbeth var ude i laden på Klintegården, fordi det regnede. Da vi kom derud, sagde grossererens: »Nej, det regner ikke!«, og så måtte vi tilbage til tobaksmarken. Der var ikke så meget pardon dengang. Siden har vi tit sagt til hinanden, når det regnede: »Nej, det regner ikke.«

Vi havde mange stakke tobak i laden. Tobakken i stakkene blev stillet til fermetering (gæring). Der blev sat et termometer ind i den. Tobakken skulle have en vis temperatur, 60° vistnok, og så skulle stakken stilles om igen. Herefter skulle dusk for dusk tages ned, og stakken bygges op igen ved siden af den gamle, for at det kunne blive gode tobaksblade. Jeg lå og kravlede inde i stakkene. Jeg rakte det ned til min makker, som tog fra og lagde en ny stak, lag for lag blev den bygget op. Stakkene var ca. 2 m høje. Jeg tror, de blev stillet i stakke af 6-7 damer. Det var ikke rart at ligge i sådan en varm stak. Det dampede op, vi blev så varme, og det var vinter. Det var også hundekoldt, når vi lå dernede på gulvet og begyndte at bygge stakken op. Ih, hvor vi frøs. Det var en meget utæt lade ude i Klintegården. Der blev fyret, men det hjalp jo næsten ikke.

Jeg arbejdede mest med at stille stakkene op, og så med at presse tobakken bagefter. Vi pressede den i firkantede kasser. Der var en dame, der gav mig de nærmeste blade, der var samlede, og så pressede jeg det i kasser,

som så blev sendt afsted. Jeg ved ikke, hvor tobakken blev sendt hen, det fik vi ikke noget at vide om, og vi spurgte jo ikke, det gjorde man ikke dengang.

Vi var somme tider lige ved 70 damer. De fleste stod og sorterede, og de hundefrøs. De stod jo stille hele tiden. Johannes Petersen var formand (ham, der dyrkede tobak i 1940). Det var en tobaksgrosserer Kragh i København, der havde foretagendet. Engang imellem kom der en fra byen, der hed Lassen, og som havde opsyn med det. Han kom vel i stedet for grosserereren.

Konerne kom både fra Solrød og Jersie, og helt ude fra Havstokken ved Køge, og fra Ishøj og den vej – de kom langvejs fra. Det var mest gifte koner, og måske 3-4 unge piger. Der var stor udskiftning; nogen blev kede af det og holdt op, og så kom der andre til, så vi var sammen med mange forskellige.

Vi havde næsten ikke noget at køre på, for vi kunne ikke få nye dæk på cyklerne. Så punkterede vi, og vi væltede, når det var glat. Det var kun sjov dengang, da kunne man jo klare det.

To damer lavede eftermiddagskaffe til os. Bager Iversen kom hver onsdag og lørdag, og så fik vi wienerbrød. Ellers havde vi selv kaffe med (til frokosten). Vi gik tit ud i solen og sad og spiste vores frokost, det var jo varmere end at sidde inde i laden. Somme tider cyklede vi også ned til stranden i frokostpausen.

Vi begyndte ud på efteråret, i oktober, og blev så ved til slutningen af april. Om sommeren havde vi ikke noget arbejde, der var ikke noget at få dengang. Vi måtte klare os selv, der var ikke noget, der hed bistandshjælp. Min mand døde i 1942, så jeg skulle forsørge mig selv.

Engang var jeg også inde i København, i Bornholmsgade nr. 8, i 14 dage, sammen med en af damerne. Der havde grosserereren et lager, og der var der stakke, der skulle lægges om.

Den 30. april 1944 havde vi en fest ude på Klintekroen. Vi spiste, og vi dansede lidt bagefter. Det var da vi holdt op om foråret, vi havde fest. Det var hele personalet, der var med, men kun dem der arbejdede der, mændene var ikke med. Engang havde vi en lille fest hos Jakob Jakobsen, der også arbejdede der. Det var de eneste fester, vi var samlet til.